Contributed by Leo Dekleijn
dinsdag, 22 oktober 2002 -

De Italiaanse stad Florence is van 6 tot en met 10 november gastvrouw van het eerste Europees Sociaal Forum (ESF). Duizenden activisten van sociale bewegingen en vakbonden uit heel Europa zullen vijf dagen discussiëren in honderden werkgroepen en ‘plenaire’ bijeenkomsten rond drie centrale thema’s: ‘oorlog en vrede’, ‘globalisering’ en ‘democratische rechten en sociale uitsluiting’. Op de eerste en de laatste dag zullen de deelnemers aan het forum ook op straat laten zien waar ze voor staan: demonstraties tegen de oorlog en tegen het dichttimmeren van Europa voor migranten en asielzoekers.

Het initiatief voor het ESF werd in januari van dit jaar geboren op het Wereld Sociaal Forum (WSF) in het Braziliaanse Porto Alegre. Dit tweede WSF liet zien dat de beweging zich niet had laten intimideren door de rechtse storm die na 11 september in de Verenigde Staten en Europa fors in kracht toenam. Met Porto Alegre (meer dan vijftigduizend deelnemers) en het ESF zet de wereldwijde andersglobaliserings-beweging belangrijke stappen vooruit in het ‘permanente proces van zoeken naar en opbouwen van alternatieven voor de neoliberale globalisering’.

Een ander Europa is mogelijk!

De actualiteit en de noodzaak van een beweging tegen de neoliberale globalisering is groter dan ooit. Rechts en nog rechtser sloegen het afgelopen jaar in Europa fors toe. De trend is een harder, asocialer, racistischer en onverminderd neoliberaal beleid. Zelfs in Duitsland, waar rechts er niet in slaagde een meerderheid te halen, zullen de overgebleven sociale verworvenheden de komende jaren onder grote druk blijven staan.

Maar er is ook verzet, en oppositie: van de massale demonstraties in Genua en Barcelona, de mobilisaties tegen Le Pen in Frankrijk tot het verzet tegen de dreigende oorlog in London. Op 28 september van dit jaar demonstreerden daar 400.000 mensen. Het belang van het ESF en van de andersglobaliseringsbeweging in het algemeen is dat deze beweging de aanzetten herbergt om die oppositie en actie te verbinden met grens- en systeemoverstijgende alternatieven.

Meningsverschillen

‘Porto Alegre’ is een symbool voor de mogelijkheid van ‘een andere wereld’. ‘Florence’ kan dat worden voor ‘een ander Europa’. Heel gemakkelijk en vanzelf zal dat niet gaan. Waar de neoliberalen hun multinationale ondernemingen én internationale instituten als IMF, WTO en Wereldbank hebben, staat de alternatieve beweging op globaal vlak nog grotendeels in de kinderschoenen. Structuren moeten zich de komende tijd uitkristalliseren en bewijzen. De verschillen in ervaring, geschiedenis en nationale betekenis van de deelnemende bewegingen en organisaties zijn ook in Europees verband groot.

Net als op het WSF zullen ook in Florence de nodige meningsverschillen binnen de beweging aan de orde komen. In Porto Alegre was er de kritiek van een deel van de participanten dat het Forum te veel gedomineerd werd door prominenten uit de ‘gevestigde’ politiek. De rechtervleugel van het Franse ATTAC, nauw verbonden met de sociaal-democraten van - toen nog premier - Jospin, waren dan ook initiatiefnemer. Bij het ESF richt de kritiek zich onder meer op de ‘half officiële’ status van het Forum, doordat de Regio Toscane (met als voorzitter Martini van de sociaal-democratische DS) en de stad Florence zich voor de organisatie van het ESF hebben ingezet.

Dat vertegenwoordigers van gematigde en gevestigde politieke stromingen het politieke gewicht van de beweging erkennen is echter ook een bewijs van de kracht en de uitstraling van deze beweging. Om je vervolgens te distantiëren van Fora als het WSF en ESF, en enkel aan de slag te gaan met eigen structuren en acties, is geen goede reactie. Dat doorbreekt niet alleen het zo noodzakelijke proces van samenwerking en gezamenlijk debat, maar het geeft ook blijk van een verkeerde inschatting, zeker over het ESF. Het besluit om het ESF in Italië te houden en niet in Frankrijk komt juist neer op meer mogelijkheden voor de linkervleugel, en daarmee voor de inbreng van basis-activisten en radicaal links. In Italië kent de beweging van onderop de afgelopen tijd een

grote opgang en is de invloed van Rifondazione - de linkervleugel van de oude communistische partij die een proces van radicalisering en hergroepering met andere stromingen doormaakt - belangrijk. Wie een blik werpt op het programma en de lijst van spreeksters/ers op de plenaire bijeenkomsten (zie: www.fse-esf.org) ziet dat de inbreng van het linkerdeel van de beweging en van vertegenwoordigers van de basisbewegingen behoorlijk is.